

haft Flertal i vort Samfund, have ved Lov bundet vort Folk, bundet Ungdommen til at møde til Krigstjeneste, naar der blev kaldt paa den. Disse Folk have været nødtvungne til at gaa i Krig, nødsaget til at udsætte sig for Lemlæstelse, og dersom de havde vægret sig ved at gaa med til denne Gerning, vilde de være blevne stemplede som uhæderlige Medborgere og nedsat i høj Grad i det almindelige Omdømme, de vilde være blevne betragtede som Fædrelandsforrædere. Det vide vi alle, og derfor siger jeg, at den Trang, der hersker iblandt disse Folk paa Grund af de Ulykker, der have ramt dem, er det i langt højere Grad Samfundets Pligt at afhjælpe, end det er Samfundets Pligt at hjælpe al anden Trang. Det har undret mig og det Parti, hvortil jeg hører, at de, som have haft Magten i vort Samfund og ved deres politiske Ledelse ikke have været i Stand til at forhindre de forfælske Ulykker, som ved Krigen have ramt vort Folk, ikke i højere Grad, end Tilfældet faktisk har været, have været villige til at hjælpe og hele de Saar, der derved ere tilføjede en Del af Befolkningen. Det kan ikke andet end gøre et underligt Indtryk paa mig, i hvert Fald som Menneſte, at se den Forſkel, der er hos Regeringspartiet, naar det skal til at behandle Bevillinger til og udtale Sympati for vort Forsvar i sin Helhed. Vort Forsvar deler sig i to Dele, nemlig det levende og det døde Værn. Men der er en ganske mærkværdig Forſkel, forekommer det mig, naar de Herrer udtale deres Sympati over for disse to Dele af vort Forsvar. Jeg har endnu aldrig hørt det ærede Medlem for Fredensborg (S. Hage) eller noget Medlem af den høje Regering komme her i Folketinget, i den lovgivende Forsamling og sige til os: Nej, vi behøve ikke saa mange Kanoner, ikke saa store Kanoner, ikke saa mange Fæstninger, vi behøve ikke saa mange Skibe, vi behøve ikke at holde dem saa godt vedlige, de Bekostninger, der ere forbundne med alt det, kunne vi spare. Nej, naar det gælder det døde Værn, vil man have saa meget som muligt og have bevilget saa mange Penge, som man paa nogen Maade er i Stand til at presse ud af den lovgivende Forsamling, saa gode Kanoner, som muligt, saa store Kanoner som muligt o. s. v. i det uendelige. Men saa snart man kommer til det levende Værn, til Beskyttelse af Menneſtene, som skulle betjene det døde Værn, er det en anden Sag. Det forekommer mig virkelig, at der er en besynderlig Forſkel i den Omhu, som der er over for vort Forsvarsvæsen i saa Henseende. Det forekommer mig, at

man i første Række burde tænke paa dem, der skulle betjene det døde Værn i den Tid, de ere i Tjenesten, og gøre dem Opholdet saa taaleligt som muligt, og hvis de skulde være saa ulykkelige at komme i Krig og til Skade paa Grund af de Foranstaltninger, man har truffet, da at yde dem Hjælp paa en saadan Maade, at de ikke skulle føle det altfor haardt, at de ere komne til Ulykke. Men det er jo godt gjort, hvem det er, der bestandig har gjort Modstand og vist, som det her er blevet udtrykt, Haardhed over for de vedkommende Invalider, dem, der ere komne til at lide under Krigsforanstaltninger baade i Krigs- og i Fredstid. Det har altid været den høje Regering og dens Møttingskæller. I Dag have vi jo allerede hørt det ærede Medlem for Fredensborg (S. Hage) tale advarende Ord om, at man endelig ikke skal gaa for vidt. Man ser allerede i Landen, hvorledes det skulde blive taaleligere, synes det mig, baade for Freds- og Krigsinvaliderne her i Landet! Det er mig ubegribeligt, hvorledes det ærede Medlem kan have den Følelse. Jeg har aldrig hørt det ærede Medlem tale om Indskrænkninger over for det døde Værn, og jeg synes nok, det vilde være langt mere menneſteligt, om vi vendte Forholdet om og indskrænkede sig saa meget som muligt med Hensyn til Anstæffelse til det døde Værn. Men vi have jo ude paa Fæstningen været Vidne til, hvor omhyggelig man er for Kanonerne, hvorledes man klæder dem paa og bedækker dem, for at der ikke skal gaa Møl og Rust i dem, og blive de gamle, lætter man dem paa Tøjhuset, hvor man opbevarer dem og skaber dem en hyggelig Lejlighed, hvor de staa til Stads, kan man næsten sige. Men de gamle Krigsinvalider, de Menneſter, der lide, dem tænker man ikke paa, dem kan man godt lade vandre omkring i Gaardene med Virekasser og i lurvede Dragter, som de vanskelig kunne være bekendte, og det synes ikke, at deres Klager røre eller gøre Indtryk paa de Herrer, som have saa meget tilovers for Krigsvæsenet. Jeg og mine Møttingskæller se paa denne Sag faaledes, at skal der være Tale om nogen Sympati for Forsvarsvæsenet, maa det være for det levende Værn og ikke i saa høj Grad, som hidtil har været Tilfældet, for det døde Værn.

Formanden (Sofus Høgsbrø):
Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds har Ordet.

R. Nielsen: Jeg frafalder Ordet.